

Зміст

ВСТУП.....	3
Розділ I	
Роль проектної діяльності з трудового навчання.....	6
1.1 Сутність значення та методів проектної діяльності.....	6
1.2 Класифікація навчальних проектів.....	9
1.3 Реалізація та вимоги проектної діяльності у трудовому навчанні.	
Етапи роботи над проектом на уроках трудового навчання.....	12
Висновки до першого розділу.....	19
Розділ II	
Розвиток творчої особистості в гуртковій роботі з вишивання.....	21
2.1 Особливості розвитку творчих здібностей в процесі організації гурткової роботи з вишивання.....	21
2.2 Розвиток творчих здібностей в гуртковій роботі з вишивкою.....	24
Висновки до другого розділу.....	29
ВИСНОВОК.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31
ДОДАТКИ.....	33

ВСТУП

Актуальність теми - трудове навчання в умовах освітньої реформи орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які спрямовані наблизити процес трудового навчання до життєвих потреб учня, його інтересів та природних здібностей. Розуміння нових змін мають створити всі предмети в Новій українській школі, щоб формувати ключові компетентності. І тут трудове навчання може бути «лідером». Увагу вчителя завжди привертало як зміст освіти, так і методика навчання. Особливо актуальними є ці питання зараз, коли здійснюється перехід до нового змісту і структури загальної середньої освіти. Водночас перед освітою постали нові масштабні завдання: модернізація навчального процесу, впровадження інноваційних освітніх технологій і, головне - ставлення до дитини як особистості, що не лише готується до майбутнього життя, а вже тепер реалізує себе у пізнавальній діяльності, має свої інтереси, потреби, особливості розвитку. Пріоритетним напрямом діяльності сучасної загальноосвітньої школи є впровадження в навчально-виховний процес особистісно орієнтованих педагогічних технологій, в основі яких лежить глибоке і всебічне вивчення особистості дитини. До таких технологій належить і метод творчих проєктів.

Проектна технологія – практичне спрямування особистісно орієнтованого трудового навчання в процесі конкретної навчально-трудої діяльності учня, на основі його вільного вибору та з урахуванням його особистих інтересів. У свідомості учня суть проєктної технології відображається так: «Я знаю, для чого мені потрібно все, що я пізнаю, і де я можу ці знання застосувати». Метод проєктів дає змогу активно розвивати в учнів творче мислення, творчі здібності, прагнення самому створити, усвідомити себе творцем. В учнів має виробитись і закріпитись звичка до аналізу споживчих, економічних, екологічних і технологічних ситуацій, здатність оцінювати ідеї, виходячи з реальних матеріальних можливостей, уміння вибрати найбільш технологічний, економічний спосіб виготовлення об'єкта проєктної діяльності, який би відповідав вимогам дизайну.

Проектна діяльність є тією якісною основою, яка може реалізувати гуманістичний підхід до навчання, оскільки сприяє формуванню розкріпаченої творчої особистості, діяльність якої вже в шкільному віці спрямована на впровадження власних ідей, перетворення навколишнього середовища (виготовлення моделей, конструкцій, пристосувань), виходячи з різних потреб на основі своїх можливостей. Метод проектування забезпечує загальну ігрову основу навчання, сприяє формуванню творчо спрямованої особистості в умовах збереження емоційного і фізичного благополуччя, є одним з інноваційних методів навчання. Метою проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності.

Мета дослідження: вивчення педагогічних умов та особливостей застосування методів проектної технології на уроках трудового навчання.

Завдання:

- проаналізувати навчальну, науково-теоретичну та методичну літературу з теми;

Об'єкт дослідження – процес навчання учнів проектної технології на уроках трудового навчання у початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Предмет дослідження - педагогічні умови формування знань, умінь та навичок учнів початкової школи.

Зазначена мета досягається шляхом залучення учнів на уроках трудового навчання до проектної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане. Трудова підготовка в сучасній школі має бути гнучкою і пристосованою до технічних, економічних, соціальних потреб суспільства та спрямованою на те, щоб допомогти учням початкових класів, оволодіння методами творчої діяльності. Все це вимагає нових підходів до методики трудового навчання, яка має на меті забезпечити підготовку учнів до трудової діяльності у різних сферах виробництва, дати учням загальні відомості

про основи виробництва, сучасну техніку, технології, процеси управління, основні групи професій та вимоги професій до людини; залучити учнів до творчих і технологічних робіт; сформувати навички розв'язання творчих практичних завдань.

Зміст курсової роботи – курсова робота складається з вступу ,двох розділів, висновків ,загального висновку, списку використаної літератури, і додатків,загальна кідькість сторінок становить 38.

Розділ I

Роль проектної діяльності з трудового навчання.

1.1 Сутність значення та методів проектної діяльності.

Особистісно зорієнтована модель трудового навчання, суттєвими ознаками якої є здійснення навчального процесу на засадах індивідуального підходу до учнів та створення умов для їх саморозвитку і самонавчання, осмислене визначення ними своїх потенційних можливостей і життєвих цілей, вимагає глибокого осмислення і розуміння педагогами необхідності здійснення навчально-виховного процесу на засадах проектної діяльності.

Проектна діяльність — практика особистісно зорієнтованого трудового навчання в процесі конкретної навчально-трудової діяльності учня, на основі його вільного вибору та з урахуванням інтересів. У свідомості учня це має такий вигляд: «Я знаю, для чого мені потрібно все, що я пізнаю, і де я можу ці знання застосувати». Для педагога це прагнення знайти розумний баланс між академічними і прагматичними знаннями, вміннями та навичками.

Навчальне проектування орієнтоване передусім на самостійну діяльність учнів — індивідуальну, парну або групову, яку вони виконують протягом певного відрізка часу.

Технологія проектування передбачає розв'язання учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка полягає, з одного боку, у використанні різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого — в інтегруванні знань, умінь із різних галузей науки, техніки, творчості.

Результати виконання проектів мають бути «відчутні»: якщо це теоретична проблема, то конкретне її вирішення, якщо практична — конкретний результат, готовий до впровадження.

Проектна діяльність передбачає використання педагогом сукупності дослідницьких, пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів. Метою проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності.

Метод проектів (від грецьк. — шлях, дослідження) — це система навчання, за якої учні здобувають знання в процесі планування і виконання завдань, які поступово ускладнюються, — проектів."

Метод проектів на уроках трудового навчання — це комплексний процес, який формує в школярів загально-навчальні вміння, основи технологічної грамоти, культуру праці і спрямований на оволодіння ними способами перетворення матеріалів, енергії, інформації, технологіями їх обробки.

Учні особисто мають вибрати для себе об'єкт проектування, тему проекту, тобто виріб, який вони хотіли б справді удосконалити, внести в предметний світ, яким хотіли б задовольнити потреби людей.

Цінність проектування полягає в тому, що саме ця діяльність привчає дітей до самостійної, практичної, планової і систематичної роботи, виховує прагнення до створення нового або існуючого, але вдосконаленого виробу, формує уявлення про перспективи його застосування; розвиває морально-трудові якості, працелюбність. При цьому слід пам'ятати, що потрібно особливу увагу приділяти тому, щоб в учнів не згасав інтерес до цього процесу, стежити, щоб вони доводили свої наміри, особливо в праці, до кінця.

Проектування — це вид діяльності, що синтезує в собі елементи ігрової, пізнавальної, професійно-трудової, комунікативної, навчальної, теоретичної і практичної діяльності. Проведений аналіз дозволяє нам сформулювати думку про те, що проектування як творча, інноваційна діяльність завжди націлене на створення виробів і послуг, що мають об'єктивну й суб'єктивну новизну та особистісну й суспільну значимість.

Проектна діяльність дозволяє активно розвивати в учнів основні види мислення, творчі здібності, прагнення самому створити, усвідомити себе творцем. В учнів виробляється і закріплюється звичка до аналізу споживчих, економічних, екологічних і технологічних ситуацій, здатність оцінювати ідеї, виходячи з реальних потреб, матеріальних можливостей і вмінь, вибирати найбільш технологічний, економічний спосіб виготовлення об'єкта проектування, який відповідав би вимогам дизайну.

Крім того, під час роботи над проектом у школярів розвивається пізнавальна й трудова активність, формуються вміння самостійно використовувати свої знання, плідно розвиваються комунікативні здібності, навички лідерів та здатність до спільної роботи в групі, створюються можливості для реалізації міжпредметних зв'язків. Нові навчальні плани і програми з трудового навчання значно розширили можливості школи у використанні проектної технології на уроках та в позакласній роботі з метою розвитку в дітей творчої активності.

Виконуючи творчі проекти від ідеї до її втілення, учні вчаться самостійно приймати рішення, визначати свої проблеми в знаннях і знаходити шляхи виправлення такого становища. У процесі проектної діяльності в школярів розвиваються загальні і спеціальні здібності. Усе це дає змогу зробити висновок про те, що проектна діяльність дозволяє здійснити перехід від «школи пам'яті» до «школи мислення». У першому випадку опора робиться переважно на процеси сприйняття, уваги, запам'ятовування, у другому — враховується роль мислення. Дуже важливим є питання про структуру проектної діяльності. Ця діяльність, як будь-яка інша, має визначену структуру, що містить у собі мету, мотиви, функції, зміст, внутрішні і зовнішні умови, методи, засоби, предмет, результат та етапи виконання проектної діяльності.

1.2 Класифікація навчальних проектів.

Навчальні проекти, що виконуються школярами, можна класифікувати за такими ознаками:

1.Методи навчання, за допомогою яких **організують проектну діяльність**, - це такі способи спільної діяльності учнів та учителя, в ході яких активізується творче мислення дитини, можливість здійснювати вільне обговорення проблемної ситуації. Характерною ознакою таких методів є їх суб'єктивний характер, який випливає з того, що учень має діяти як суб'єкт навчального процесу, тобто бути безпосереднім учасником своєї освіти. Отже й методи, які запроваджуються на уроці мають також ним усвідомлюватись. Саме тому в зміст навчальної програми з трудового навчання включено ознайомлення дітей з методами фантазування , метод зразків, фокальних об'єктів і т.д., як засобами творчої діяльності конструктора. Отже, мова очевидно буде йти не лише про ті методи, які традиційно застосовував учитель, і якими володів лише учитель, але й про методи та прийоми активної та інтерактивної діяльності, якими мають також володіти учні. Методи, що застосовуються учителем у процесі навчання дітей проектуванню, умовно можна поділити на традиційні та нетрадиційні.

2.За провідною діяльністю:

Дослідницькі – потребують добре обміркованої структури, визначеної мети, актуальності предмету дослідження для всіх учасників, соціальної значущості, продуманості методів, у тому числі експериментальних методів обробки результатів. Вони повністю підпорядковані логіці дослідження і мають відповідну структуру: визначення теми дослідження, аргументація її актуальності, визначення предмету й об'єкту, завдань і методів, визначення методології дослідження, висунення гіпотез розв'язання проблеми і намічання шляхів її розв'язання.

Творчі – не мають детально опрацьованої структури спільної діяльності учасників, вона розвивається, підпорядковуючись кінцевому результату, прийнятій групою логіці спільної діяльності, інтересам учасників проекту, які

заздалегідь домовляються про заплановані результати і форму їх представлення - виставку, аукціон, відеофільм, вечір, свято тощо. І тоді потрібні сценарій аукціону, програма свята або виставки.

Ігрові – учасники беруть собі визначені ролі, обумовлені характером і змістом проекту. Це можуть бути як літературні персонажі, так і реально існуючі особистості, імітуються їх соціальні та ділові стосунки, які ускладнюються ситуаціями, котрі вигадали учасники.

Інформаційні – спрямовані на збирання інформації про який-небудь об'єкт, явище, на ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення фактів. Такі проекти потребують добре продуманої структури, можливості систематичної корекції в ході роботи над проектом. Структуру такого проекту можна позначити таким чином: мета проекту, його актуальність; методи отримання (літературні джерела, засоби масової інформації, бази даних, у тому числі й електронні, інтерв'ю, анкетування тощо) та обробки інформації (її аналіз, узагальнення, зіставлення з відомими фактами, аргументовані висновки); результат (стаття, реферат, доповідь, відеофільм); презентація (публікація, у тому числі в електронній мережі). Такі проекти можуть бути органічною частиною дослідницьких чи інших проектів, їхнім модулем.

Практико-орієнтовані – результат діяльності учасників чітко визначено з самого початку, він орієнтований на соціальні інтереси учасників (документ, програма, рекомендації, проект закону, словник, проект шкільного саду). Проект потребує складання сценарію всієї діяльності його учасників з визначенням функцій кожного з них. Особливо важливими є добра організація координаційної роботи, у вигляді поетапних обговорень та презентація одержаних результатів і можливих засобів їх впровадження у практику.

3.За галуззю виконання:

- предметні (виконуються в рамках одного навчального предмету);
- інтегровані (в процесі їх виконання використовуються знання з інших дисциплін).

4.За змістом:

- монопредметні (виконується на матеріалі конкретного предмету);
- міжпредметні (інтегрується суміжна тематика декількох предметів);
- надпредметні.

5.За складом учасників: учні одного класу, однієї школи, міста, регіону, країни, різних країн світу.

6.За кількістю учасників: індивідуальні, парні, групові і колективні (при виконанні групових і колективних проектів учителю необхідно розподілити обов'язки між учнями та визначити відповідальність кожного за виконання проекту в цілому);

7.За тривалістю виконання: короткотривалі (реалізація проекту за кілька уроків з програми предмета), середньої тривалості (від тижня до місяця) і довготривалі (реалізація проекту триває кілька місяців). Як свідчать дослідження, на практиці частіше доводиться мати справу зі змішаними типами проектів.

1.3 Реалізація та вимоги проектної діяльності у трудовому навчанні. Етапи роботи над проектом на уроках трудового навчання

В основу проектної діяльності покладено ідею, що виявляє сутність поняття «проект», його прагматичну спрямованість на результат, який можна отримати за умови розв'язання тієї чи іншої практично або теоретично значущої проблеми. Результат можна побачити, продумати, використати в реальній практичній діяльності. Тому необхідно навчити дітей самостійно мислити, знаходити та розв'язувати проблеми, використовуючи знання з різних галузей, уміння прогнозувати результати та можливі наслідки різних варіантів розв'язку, уміння встановлювати причиново-наслідкові зв'язки.

Метод проектів на уроках трудового навчання завжди зорієнтований на самостійну діяльність учнів, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку — використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого — необхідність інтегрування знань, уміння використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо. Результати виконання проектів мають бути, що називається, «відчутними», тобто, якщо це теоретична проблема, то конкретне її розв'язання (якщо практична — конкретний результат) готове до використання (на уроці, в школі, у реальному житті).

Метод проектів передбачає сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих по своїй суті.

Проектна діяльність дуже перспективна, оскільки в ній кожен з учасників не втрачає свого статусу активної діючої особистості, намагається зайняти в групі позицію, що відповідає його можливостям: знанням, умінням, здібностям, мисленню тощо. Це позначається на загальному формуванні індивідуального стилю дитини. Працюючи над проектом, учні спілкуються, співпрацюють і допомагають один одному в процесі навчання, розвивають соціальні, розумові та комунікативні навички. Цей вид діяльності сприяє здійсненню індивідуального підходу в класах з різним рівнем підготовки під час вивчення та засвоєння нового матеріалу.

Під час проектно-технологічної діяльності вирішується ціла низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань; розвиваються пізнавальні навички учнів, формується вміння самостійно здобувати знання, вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвивається критичне мислення, сфера комунікації тощо. Уміння користуватися проектною технологією є показником високої кваліфікації педагога, його інноваційного мислення, орієнтації на особистісний і професійний розвиток дитини у процесі навчання.

Під час організації навчального проектування вчитель виконує такі функції:

- допомагає учням у пошуку джерел, необхідних їм у роботі над проектом;
- сам є джерелом інформації, сам її надає учням;
- координує весь процес роботи над проектом учнів;
- підтримує і заохочує учнів, стимулює роботу учнів;
- підтримує неперервний рух учнів у роботі над проектом.

Треба вміти допомогти учневі, не виконуючи роботи замість нього.

Основними завданнями вчителя трудового навчання під час організації проектної діяльності учнів є:

1. Не лише передати учням об'єм тих чи інших знань, а навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.
2. Сприяти учневі у здобутті комунікативних навичок, тобто здатності працювати в різноманітних групах, виконуючи різні соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника тощо).
3. Розширити коло спілкування дітей, знайомство з іншими культурами, різними точками зору на одну проблему.
4. Прищепити учням уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки.

Перш за все вчитель повинен знати основні вимоги, які висуває проектна діяльність до її організації та виконання:

1. Наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми (завдання) що потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку для її розв'язання (наприклад, дослідження демографічної проблеми у різних регіонах світу; проблема впливу кислотних дощів на довкілля тощо);
2. Практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів (наприклад, доповідь у відповідні служби про демографічний стан певного регіону, фактори, що впливають на цей стан, тенденції, простежуванні у розвитку цієї проблеми, спільний випуск газети, альманаху з репортажами з місця подій);
3. Самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів;
4. Структурування змістової частини проекту (з указуванням поетапних результатів);
5. Використання дослідницьких методів: визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, висунення гіпотези їх розв'язання, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підбиття підсумків, коректування, висновки.

Вимоги до використання методу

Метою методу проектів є створення умов, за яких учні самостійно й охоче отримують знання з різних джерел, вчать користуватися ними (знаннями) для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань; удосконалюють комунікативні вміння, працюючи в різних групах; розвивають дослідницькі вміння та аналітичне мислення. Виконання проекту передбачає зв'язок з реальним життям, незвичайність форми і самостійність виготовлення, створення матеріалів, що по суті є різними формами документування: анотація, рецензія, анкета, таблиця, опис, фото-, аудіо- або відеозвіт, колаж, комікс, сценарій, щоденник, -журнал, довідник, резюме, каталог, брошура, альбом, словник, стаття, стінгазета, виставка. Матеріал може подаватися в різних формах: дискусія, огляд, виставка, демонстрування, обговорення, рольова гра, диспут, повідомлення, доповідь.

Під час використання проектного методу всі учасники навчально-виховного процесу розв'язують цілу низку різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань. Це сприяє розвитку пізнавальних навичок учнів, формуванню вміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі тощо.

Таким чином, основними вимогами до використання методу проектів є: наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми (завдання), розв'язання якої потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку; практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів; самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів; структурування змістової частини проекту (із зазначенням поетапних результатів); використання дослідницьких методів: визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, висунення гіпотези їх розв'язання, обговорення методів дослідження; обговорення способів оформлення кінцевих результатів (презентації, захисту, творчих звітів); збір, систематизація та аналіз отриманих даних; підбиття підсумків, оформлення результатів, їх презентація; висновки, висунення нових проблем дослідження.

Етапи роботи над проектом на уроках трудового навчання

Кожний учитель має право самостійно визначатись із кількістю етапів виконання проектів (шкільні підручники розглядають чотири етапи проектування).

На мій погляд, найкраще поділяти проектну діяльність учнів на три етапи: організаційно-підготовчий, технологічний, заключний.

Основними етапами виконання проекту є:

I. Організаційно-підготовчий етап. Що роблять учні на організаційно-підготовчому етапі: виходячи із практичної необхідності та значущості майбутнього виробу:

1. Обирають тему проекту із списку тем, запропонованих учителем (або придумують свою тему).

2. Роблять її обґрунтування.(Чому саме обрали такий виріб, як вони використовують його на практиці: на подарунок, для власного використання тощо).
3. Розробляють критерії майбутнього виробу.
4. Визначають об'єм знань та умінь, які необхідні для виконання задуму.
5. Працюють із літературою (науковою, періодичною, використовують Інтернет – у старших класах), консультуються з батьками, іншими спеціалістами з обраної теми. Завдання – зібрати якомога більше інформації з даного питання.
6. Шукають аналоги задуманого виробу (послуги);
7. Аналізують їх (за призначенням, складністю конструкції, оригінальністю, розмірами, кольором, дизайном, умовами використання, видами та властивостями матеріалів, їх вартістю, естетичністю, часом, необхідним для виконання тощо);
8. Пропонують різні власні конструкції виробу: складають ескізні малюнки своєї найкращої конструкції, яка відповідає сучасним вимогам та дизайну, розробляють конструкторсько-технологічну документацію; визначають найдоцільнішу технологію виготовлення розробленої конструкції, планують технологію виготовлення виробу, здійснюють вибір технології обробки деталей, їх з'єднання, складають технологічну послідовність виконання виробу; здійснюють добір матеріалів та інструментів; планують організацію робочого місця, виконують екологічні, економічні та міні-маркетингові дослідження, у яких визначають доцільність виготовлення виробу з погляду економії матеріалів та енергоресурсів для його виготовлення.

На цьому ж етапі учні здійснюють так звану екологічну експертизу, де вони мають дати повну характеристику з точки зору екологічної безпеки виготовлення; обґрунтування використаної сировини. Учні також мають вивчити (знати) потреби ринку у виготовленій продукції (чи продаються такі речі в магазинах, на базарах, в художніх салонах, ярмарках, та скільки вони там орієнтовно коштують).

II. Технологічний етап. Учень виконує технологічні операції (виготовляє виріб), корегує свою діяльність, здійснює самоконтроль і самооцінку своєї діяльності. Оцінка якості. Дотримання технологічної, трудової дисципліни, культури праці.

III. Заклучний етап. Коригування (за необхідності) виконаного виробу відповідно до запланованого. Корегування технології виготовлення виробу (за необхідності); остаточний контроль; випробування проекту. Оформлення портфолію проекту (проектної папки). Самооцінка проекту. Підготовка до захисту проекту. підбиття підсумків роботи над проектом (чи досягли поставленої мети, які затрати часу, зусиль, матеріалів тощо, який результат праці, його практичне значення).

Захист проекту. (Форми захисту можуть бути різні: 1-4 класи – виставка робіт учнів; учнівські ярмарки тощо. Дуже важливо робити захист проектів із запрошенням класного керівника, представників адміністрації школи, вчителів-предметників, батьків, спеціалістів з тих чи інших питань. Це не тільки сприятиме формуванню важливості того, що роблять учнів, це буде ще й пропаганда того, чим займаються учні на трудовому навчанні, чого часто не знає ні адміністрація школи, ні вчителі-предметники, ні батьки).

Щоб виконати проект, для учня необхідно певний час. Він має складатись із часу, визначеного програмою трудового навчання та часу, необхідного для роботи з літературою, відвідування виставок, музеїв, консультацій з учителем, спеціалістами з тієї чи іншої проблеми тощо.

Кожний учень має знати на який термін розрахований той чи інший етап проектної діяльності, щоб орієнтуватися у часі, виділеному на виконання проекту. Оскільки на виконання проекту використовується не тільки урочний час, а й позаурочний, тому важливо правильно визначити терміни на кожний етап.

Для успішного виконання проекту велике значення має рівень виявлення особистої відповідальності окремими його учасниками. Практика використання проектів показує, що чим вищий рівень особистої відповідальності учасників, тим вища якість кінцевого підсумкового продукту. За самоорганізації роботи в

групі найбільш відповідальні завдання доручаються тим учням, які мають найбільш розвинене почуття відповідальності.

Критерії оцінювання творчого проекту

1. Функціональність:

- раціональність розмірів;
- забезпечення вимог гігієни;
- забезпечення зручності в користуванні.

2. Комбінованість та технологічність:

- кількість операцій, використаних при виготовленні об'єкту;
- доцільність та доступність використання матеріалів, технік, технологій виконання згідно структури виробу (монолітна, каркасна, оболонкова).

3. Естетичність:

- форма об'єкту, її характеристика та доцільність;
- доцільність поєднання форми об'єкту з декором;
- корисність нововведень;
- якість та доцільність опорядження, оздоблення та захисту виробу (шліфування, лакування, фарбування, просмолювання та ін.);
- якість виконання декору.

4. Конструктивність:

- раціональне використання матеріалу;
- простота конструкції;
- надійність конструкції;
- експлуатаційна надійність.

5. Ергономічність:

- кількість часу, витраченого на виготовлення об'єкту;
- доцільність та кількість витраченого матеріалу на виготовлення об'єкту; відповідність виробу до зазначених функцій об'єкту.

Висновки до першого розділу

Зрозуміло, що робота, яку має проводити вчитель, відповідно до оновленого змісту трудового навчання, є незвичною і складною. Адже процес творчості завжди залишався складним і найнепередбачуванішим явищем людської діяльності. Проте я глибоко переконана, що навчати учнів творчій праці може лише творчо працюючий учитель, який не боїться відхилитися від завчених на пам'ять шаблонів виконавчої діяльності. Вчитель повинен не лише добре знати свій навчальний предмет, а й бути компетентним в інших галузях науки, бачити точки їх зіткнення, добре знати своїх учнів, їхні можливості, інтереси, бажання. Психологічна грамотність і компетентність учителя вкрай важливі для організації проектної діяльності учнів.

Педагог повинен бути комунікабельним, особливо під час організації міжрегіональних проектів, емпатійним, толерантним. Особливу роль відіграють креативні здібності вчителя, його творчий потенціал, досвід творчої діяльності. Педагогічна професія – одна з найбільш творчих. Від педагога очікують не лише досконалого володіння предметом, який він викладає, а й володіння педагогічною психологією, мистецтвом акторської майстерності. Вчитель впливає на учнів яскравістю власної індивідуальності. Самоцінність особистості важлива у цій технології як в жодній з інших.

Метод проектів завжди зорієнтований на самостійну діяльність учнів, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку — використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого — необхідність інтегрування знань, умінь використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо.

Основними вимогами до використання методу проектів є: наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми, дослідницького пошуку; практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів; самостійна діяльність учнів; структурування змістової частини

проекту; використання дослідницьких методів: визначення проблеми досліджуваних завдань; систематизація та аналіз отриманих даних; підбиття підсумків, оформлення результатів; висновки.

Психолого-педагогічні можливості методу проектів дуже високі. Проектна діяльність максимально спрямована на суб'єктне пробудження й розвиток особистості молодшого школяра, оскільки цілком відповідає її віковим потребам і особливостям. Використання методів проектів сприяє розвитку навичок мислення.

Останнім часом, у зв'язку зі встановленням парадигми особистісно орієнтованого навчання, метод проектів переживає друге народження як ефективне доповнення до інших педагогічних технологій, що сприяють формуванню особистості — суб'єкта діяльності і соціальних стосунків. Використання методу дає змогу реалізувати особистісно діяльнісний і особистісно орієнтований підходи в освіті учнів. Ці підходи базуються на використанні знань і вмінь, отриманих у процесі навчання. Це забезпечує позитивну мотивацію і диференціацію в навчанні, активізує творчу діяльність учнів під час виконання проекту.

Розділ II

Розвиток творчої особистості в гуртковій роботі з вишивання.

2.1 Особливості розвитку творчих здібностей в процесі організації гурткової роботи з вишивання.

У формуванні творчої особистості учня, розвитку його творчого потенціалу, самореалізації, самоудосконалення значну роль відіграє позанавчальна діяльність. Це одна із головних ланок безперервної освіти в системі виховання особистості. Вона активізує процес пізнання прекрасного, розвиває в учнів самостійність, ініціативність, усвідомлення власного вибору, розкриває їхні нахили та здібності, створює відповідні умови для розвитку талану. У процесі такої діяльності дитина не лише відтворює те, що засвоює, а розвивається, доповнює вже набутий досвід, збагачує власний кругозір. Саме у цьому полягає закон творчої поведінки й особливість методики позанавчального педагогічного процесу, що будується на обов'язковому заохоченні різнобічного творчого самовиявлення учня, багатстві вражень, створенні оптимальних особистісних стосунків, котрі є джерелом продуктивної діяльності учнівської спільності. Тому принципове значення має розгляд позанавчального педагогічного процесу як цілісної системи безперервної освіти особистості, формування її у специфічних умовах життєдіяльності – у сфері дозвілля. Найхарактернішими особливостями цієї сфери є невимушене, неформальне спілкування і самовираження, вільний вибір форм і засобів діяльності, використання їх на свій розсуд, керуючись внутрішніми мотивами. До головних психолого-педагогічних принципів побудови позашкільної діяльності належать: загальнодоступність, добровільність та реалізація потреб у новизні вражень, демократизм, гуманність та суспільно корисна спрямованість, єдність освітньої, розвиваючої та виховної цілей. Виховання естетичного смаку в гуртках декоративно-прикладного мистецтва має йти через розуміння учнями художніх і технологічних можливостей оброблюваних матеріалів, що накладає свій відбиток на рішення образу. У процесі творчої діяльності в галузі декоративноприкладного мистецтва

учні повинні зрозуміти, що кожен матеріал вимагає лише йому властиве художньо-декоративне трактування і узагальнення.

Завдання вчителя - направляти процес відбору можливих композицій для перекладу в матеріал. Діти повинні засвоїти, що і як можна зробити в тій чи іншій техніці. Для цього необхідні наочні посібники - зразки. Робота за зразками дозволяє на початковому етапі освоїти технологію, пізнати декоративні та технологічні можливості того чи іншого матеріалу. Н. Д. Левітін пише: «якщо навіть чудові люди з області мистецтва на початку своєї творчої діяльності не могли обійтися без проходження зразка, то учні потребують допомоги вчителя, в іншому випадку їх самостійність перетвориться на безплідне оригінальність або в «непосильну творчість» без знання шляхів і засобів виконання творчих задумів ». З самого початку треба привчати гуртківців до самостійної роботи. Отримавши від вчителя малюнок першого завдання, учень повинен самостійно перевести його на обраний матеріал і приступити до роботи. Використання зразків можливо на стадії загального ознайомлення зі специфікою того чи іншого виду декоративно-прикладного мистецтва. Надалі головною стає самостійна творча робота учнів. Данилов М. А. зазначав, «активність і самостійність учнів повинна виявлятися не тільки в класі, на уроці, а й у практичній діяльності, у роботі над собою і, зокрема, у визначенні свого місця, своєї сфери і ролі служіння суспільству». У цьому плані провідну роль покликано зіграти проблемне навчання .

Гурткова діяльність допомагає дитині реалізувати себе, використовувати свої задатки та здібності. Результативність нашої гурткової роботи полягає в умінні керівників гуртків підтримувати інтерес учня і його товаришів до власних досягнень і успіхів.

Ознайомлення із українською традиційною вишивкою сприяє: поглибленню знань з історії і культури України, формуванню національно орієнтованих переконань; збагаченню й урізноманітненню практичної діяльності учнів, поглибленню їхньої мотивації; розширенню спеціальних знань, умінь та навичок; розвитку логічного мислення, умінню аналізувати, систематизувати і

засвоювати нові знання; удосконалювати психофізіологічні якості (спостережливості, творчої активності, смаку, сприйняття, точності координації рухів та ін.); естетичному та трудовому вихованню .

Вишивка стрічками - древнє мистецтво, яке прийшло до нас з далекого минулого. Мистецтво вишивки стрічками - інтригуюча загадка, і вона вабить кожну дитину неймовірними перетвореннями звичайної стрічки. У цьому мистецтві є все, що тягнуло б дитину піднятися на самий верх Сходів Творчості і робило цей підйом захоплююче цікавим. Як і в будь-якій грі, головне задоволення тут - процес, а не кінцевий результат. У вишивці величезний діапазон рівнів складності. Це мистецтво є не тільки захоплюючим способом проведення дозвілля, а й засобом вирішення багатьох педагогічних завдань, зокрема розвитку дрібної моторики. Удосконалюючи і координуючи рухи пальців і кистей рук, вишивка впливає на загальний інтелектуальний розвиток дитини, в тому числі і на розвиток мови. Вишивка знайомить дітей з основними математичними поняттями (тому що тут доводиться багато рахувати), сприяє концентрації уваги, розвиває конструктивне мислення, здатність комбінувати, просторове мислення, почуття форми, творчу уяву, художній смак, стимулює розвиток пам'яті. Вишивка розвиває інтуїтивне мислення, здатність до осяяння. Що дає дитині вишивка? Вишивка збагачує дитину не тільки в художньому та творчому плані.

Заняття вишивкою впливають на його загальний розвиток:

1. Підвищують сенсорну чутливість (сприяють тонкому сприйняттю форми, фактури, кольору, пропорцій).
2. Розвивають загальну ручну вмілість, координацію рухів рук, дрібну моторику (до того ж синхронізують роботу обох рук), а також просторове мислення і уяву
3. Формують вміння планувати роботу з реалізації задуму, передбачати результат і досягати його, при необхідності вносити корективи в початковий задум.
4. Зоровий контроль, вміння планувати свою діяльність, встановлювати зв'язок між дією і результатом, розвиває увагу, уяву.

5. Дають дитині масу позитивних емоцій, підвищують її самооцінку і приносять задоволення від власної праці. Вишивка відіграє суттєву роль у формуванні художньої культури дитини. Вона містить в собі художньо-естетичні, гуманістичні, пізнавальні, моральні цінності і впливає на духовне становлення особистості. Діти, які страждають на сколіоз, є особливою категорією, в роботі з якими форми художньо-естетичного освоєння світу використовуються не тільки як засіб їх художньої культури, але і робить на них лікувальний вплив, є способом профілактики та корекції відхилень у розвитку. Мистецтво вишивки допомагає дітям розвиватися творчо. Ця форма дитячої творчості для дитини з проблемами хребта - шанс реалізуватися в цьому світі. Художньо-ручна праця вчить дитину творити, створювати речі за законами краси. А.В. Запорожець вказував, що здатність розуміти розумом і серцем найбільш успішно розвивається тоді, коли дитина активно створює художні образи в своїй уяві, одночасно беручи участь в доступних йому формах художньої діяльності. Процес сприйняття мистецтва та творчості дітьми представляють собою складну психічну діяльність, що поєднує пізнавальну й емоційну сторони.

2.2 Розвиток творчих здібностей в гуртковій роботі з вишивкою.

Завдання нашої виховної роботи - турбота про моральне виховання наших дітей, про їх фізичний і розумовий розвиток, про виховання працьовитості, про розвиток здібностей, естетичних обдарувань. Питання в тому, як пробудити здібності до життя і як допомогти їм розвинутися.

Заняття з вишивки - це уроки практичного життєвого досвіду, освоєння і осягнення навколишнього світу, краси і гармонії. Немає межі творчості, бо творчість - це та сама дитяча гра, яка зуміла вижити в дорослій людині. Чому діти люблять вишивати, навіщо сучасній дитині вишивка, з яких матеріалів, що і як вишивають діти? На одні запитання можна знайти відповідь, на інші - дуже складно тому, що кожна дитина сприймає світ по-своєму. Здібності до творчості розвиваються у вишивці навіть при мінімумі матеріалів. У вишивці існує величезна кількість видів швів. Одним швом можна створювати нескінченну безліч образів, кожен раз знаходити нові варіанти і способи, навіть без участі педагогів і батьків. А якщо матеріалу достатньо, і поруч знаходиться умілий і в той же час тактовний дорослий, - вишивка стає улюбленим заняттям на довгі роки. Дуже багато чого залежить від першого завдання, яке керівник запропонує дітям. Воно повинно бути зрозумілим, доступним для виконання, цікавим за декоративним результатами. Бажано, щоб перше завдання було невеликим за обсягом, яке можна було б виконати за одне - два заняття. Керівник повинен знати, що різним учням на виконання завдання загального характеру за зразком, буде потрібен різний час. Поки один ледь завершить першу композицію, інший встигне зробити дві - три роботи. У цьому специфіка індивідуально-творчої діяльності в гуртковій роботі. Вишивати можна різними матеріалами, які набувають в процесі роботи задуману форму і зберігають її на довгий час.

Це - муліне, гарус, акрил, шовк, атласна стрічка, стрічка з капрону. Це - джгути й тасьма, всілякі шнури, шерсть і навіть пакля і соломка. Чим різноманітніше асортимент матеріалів, тим краще. Вони дають можливість втілювати самі цікаві і складні задуми. Техніка вишивки доступна дітям починаючи з молодшого шкільного віку в усьому багатстві та розмаїтті способів. У програмі організації

гурткових занять передбачено не тільки поступове ускладнення матеріалу, а й поступова зміна видів роботи: від створення перших стібків, швів до вишивки речей (тут наша фантазія безмежна - розшивають одяг лялькам і собі, розшивають вітальні листівки, сумки, обручі для волосся); до колективних робіт - картин, панно; творчих альбомів дітей. Під час роботи в гуртку діти засвоюють уміння і навички практичного виконання традиційних і нетрадиційних технік української вишивки.

Кількість учнів у груповій роботі повинно складати 10-15 чоловік.

Всі вироби за способом виконання можна розділити на такі групи або розділи:

- малювання узорів у смузі;
- найпростіші і контурні шви;
- тамбурний, стебловий шви та інші;
- гладь, полу гладь, легка гладь, двостороння гладь та інші види гладі;
- вишивка бісером;
- вишивка стрічками;
- поєднання всіх цих технік в одній роботі.

Вироби розташовані за принципом «від простого до складного» з урахуванням психомоторного розвитку учнів. Послідовність вивчення різних способів підпорядковується певній логіці. Багато чого залежить від психофізичних особливостей групи в цілому і кожного учня окремо. При плануванні занять необхідно пам'ятати про це. Через неоднакову готовність дітей і різноманітності способів роботи вишивкою, неможливо запропонувати готове планування занять. У групах є діти з більш високим психомоторним розвитком. Щоб їх штучно не гальмувати, їм можна давати індивідуальні завдання, але тільки в руслі того, що роблять інші учні. Зайва індивідуалізація на заняттях шкідлива. Творчість дітей, за останній рік, представлена в додатках даної роботи у вигляді картин, в яких поєднання різних технік вишивки. Педагог доводить до відома батьків, що слід придбати для занять.

Кілька моментів, які необхідно враховувати в роботі з дітьми:

По-перше, учні в силу своїх вікових особливостей не можуть і не повинні виконувати вправи з оволодіння тим чи іншим технологічним прийомом. Тому для закріплення технологічного прийому підбирають приблизно 2-3 однакових за складністю вироби.

По-друге, при підготовці до заняття особливо необхідно враховувати таку важливу обставину: в силу своїх психологічних особливостей діти прагнуть отримати готовий виріб відразу, їм складно чекати кілька днів. Тому треба так підбирати виріб і величину матеріалу, щоб за 1, максимум 2 заняття у всіх дітей воно було б готове.

По-третє, необхідно враховувати те, що для дітей гра є головною рушійною силою розумового і психічного розвитку. Вироби, які можна використовувати в іграх, знаходять відгук у серцях дітей.

По-четверте, з огляду на психологічні особливості учнів і знаючи, що вони вже вміють робити, якими прийомами володіють, можна для них підбирати більш складні вироби. У цілому заняття з вишивки будуються за схемою уроків трудового навчання. Але є і досить серйозні відмінності - необхідність охорони зору і пов'язане з цим обмеження часу, що витрачається на безпосередню роботу з вишивкою. (Додаток А ,структура уроку).

Необхідно враховувати, що бесіда може мати місце не на кожному занятті. Найбільша її тривалість має бути на вступному занятті, при знайомстві з темою чи конкретним виробом. Місце фізкультхвилинки залежить від тривалості 1-й і 2-й частин заняття. Якщо тривалість становить 18-20 хвилин, то перед практичною частиною слід провести фізкультхвилинку, діти можуть зняти втому з м'язів спини і шиї та відпочити перед практичною частиною. Якщо ж 1-а і 2-га частина заняття тривали лише 10-15 хвилин, то можна одразу перейти до практичної частини, а після 10-15 хвилин роботи вишивкою провести фізкультхвилинку в поєднанні з гімнастикою для очей. Гімнастика для очей обов'язково проводиться в середині практичної роботи, через 10-15 хвилин після її початку. Керівник повинен підібрати комплекс вправ для очей і проводити його на заняттях вишивкою. Міняти комплекс на кожному занятті не рекомендується,

тому що на його освоєння дітьми піде багато часу. Вправи повинні бути підібрані з урахуванням необхідності розслаблення різних груп м'язів. Теоретичне навчання передбачає ознайомлення дітей із загальною теорією української народної вишивки, еволюцією художніх засобів вишивок в історичному аспекті, художніми відмінностями народної вишивки усіх етнографічних зон України. Особлива увага звертається на оволодіння безпечними прийомами праці, дотримання правил технологічної та виконавської дисципліни. На заняттях значне місце займає використання навчально-наочних посібників з декоративно-ужиткового мистецтва і зразки виробів місцевих народних художніх промислів, що розвиває у учнів емоційно-естетичне сприймання народної творчості, вміння аналізувати, порівнювати, відчувати явища декоративно-ужиткового мистецтва, емоційно-образне мислення, яке лежить в основі художньої творчості. Невід'ємною частиною проведення занять гуртка є організація екскурсій в художні і краєзнавчі музеї, на виставки, зустрічі з провідними майстрами декоративно-ужиткового мистецтва рідного краю, що збагачує кругозір учнів, ініціює та спонукає дітей до творчості. Результатом художньо-трудової діяльності на заняттях з української традиційної вишивки є виготовлення конкретного декоративно-ужиткового виробу, оздобленого ручними швами в народних традиціях, який оцінюється за його орнаментальністю, побудовою композиції, художнім оформленням, технікою роботи. Створення цих виробів розвиває у дітей здатність до нестандартного та оригінального бачення світу, що деякою мірою детермінується високим рівнем розвитку інтелекту. Ця здатність зумовлена певною мотивацією, достатньою пізнавальною активністю та гнучкістю психіки, характеризується прагненням до нових рішень існуючих завдань, розвинутим інтуїтивним, творчим мисленням, винахідливістю, сприяє оригінальності мислення та уяви, розкриттю та реалізації творчого потенціалу учнів.

Висновки до другого розділу

Отже, робота в гуртках активізує розвиток таких елементів творчого мислення, як асоціативність, образність, уява, фантазія, сприяє розширенню кругозору, самореалізації особистості, удосконалює естетичні смаки, розвиває творчий потенціал, забезпечує гармонійне виховання дитини. Гурткові заняття з вишивки цінні ще й в тому відношенні, що діти найчастіше йдуть у гурток за власним бажанням, виявляючи інтерес до даного виду діяльності. Це – природно-важливо у виховному відношенні, тому що сприяє розвитку індивідуальних схильностей дитини, приносить йому велике задоволення. Невелика кількість дітей у гуртку дозволяє його керівнику широко використовувати індивідуальний вплив на кожну дитину.

Добре організована, продумана діяльність дитини в гуртку допомагає йому стати ініціативним, послідовним, посидючим, вчить доводити почату справу до кінця, самостійно вирішувати поставлені завдання. Закріпивши ряд трудових навичок, і освоївши процес підготовки і виконання вишитого виробу, учні й надалі зможуть із задоволенням займатися цим видом трудової діяльності. Все це, разом узятє, готує до життя, праці незалежно від того, чи стане дитина вчителем, лікарем, інженером або художником.

У процесі гурткових занять з вишивки, тісно переплітаються формування індивідуальних трудових навичок і художній розвиток дітей. Робота в гуртку з вишивки дозволяє учням іншими очима поглянути на навколишній світ, пробуджує інтерес до праці, спрагу до творчості, любові до рідного краю, до національно-українських традицій.

ВИСНОВОК

Спрямовання сучасної освіти на профільне навчання робить знання і застосування проектної діяльності надзвичайно, актуальним, адже метод проектів максимально наближує до реальних потреб життя, сприяє формуванню необхідних компетентностей та професійному самовизначенню учнів.

Робота, яку має проводити вчитель, відповідно до оновленого змісту трудового навчання, є незвичною і складною. Проте, я глибоко переконана, що навчати учнів творчій праці може лише творчо працюючий учитель. Вчитель повинен не лише добре знати свій навчальний предмет, а й бути компетентним в інших галузях науки, бачити точки їх зіткнення, добре знати своїх учнів, їхні можливості, інтереси, бажання. Особливу роль відіграють креативні здібності вчителя, його творчий потенціал, досвід творчої діяльності. Метод проектів завжди зорієнтований на самостійну діяльність учнів, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку — використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого — необхідність інтегрування знань, уміння використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо. Останнім часом метод проектів переживає друге народження як ефективне доповнення до інших педагогічних технологій, що сприяють формуванню особистості — суб'єкта діяльності і соціальних стосунків. Використання методу дає змогу реалізувати особистісно діяльнісний і особистісно орієнтований підходи в освіті учнів.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асадуллін, РМ; Взаємодія навчальної та педагогічної діяльності студентів в освітньому процесі. / Освіта і наука: Известия Уральського науково - освітнього центру РАВ. - Екатеринбург: - 1999. - № 2. - 218 с.
2. Виготський, Л. С. Психологія мистецтва. - М.: Педагогіка, 1987 - 345 с.
3. Горяєва, Н. А. Перші кроки у світі мистецтва: книга для вчителя. - М.: Просвещение, 1991. - 159 с.
4. Григор'єва А. Розвиток творчих здібностей студентів у позанавчальній діяльності. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 212 — 2009. — № 2.: [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.google.ru/url>
5. Данилова М.А., Скаткин М.Н. Дидактика средней школы. М.: Просвещение 1975. – 302 с.
6. Дремуха А. Творчість як основа процесу художнього моделювання одягу / А. Дремуха // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2004. – № 1(31). – С. 38–42.
7. Загвязинский В. И. Учитель как исследователь. – М.: Просвещение, 1980.
8. Інтернет сайт «Вікепедія» - Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
9. Костюк Г. С. Вікова психологія. – Київ.; «Радянська школа», 1976 – 272 с.
10. Макарова Т.В. Розвиток творчих здібностей і задатків дітей через гурткову діяльність.: [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.google.ru/url> 20
11. Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: [зб. наук. праць /відп. ред. Сущенко Т. І. та ін.]. – К. – Запоріжжя, 2005. – Вип. 34. – 423 с.
12. Поволяева М.Н. Творчество педагога – творчество ребенка // Внешкольник. 2000. №11.
13. Савка Л. // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2006. – № 5(45). – С. 42–49.
14. Сидоренко Т. Творчість у діяльності вчителя / Т. Сидоренко // Рідна школа. – 2001. – № 5. – С. 55–57.
15. Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: [монографія] / С.О. Сисоєва. – К., 2004. – 214 с.

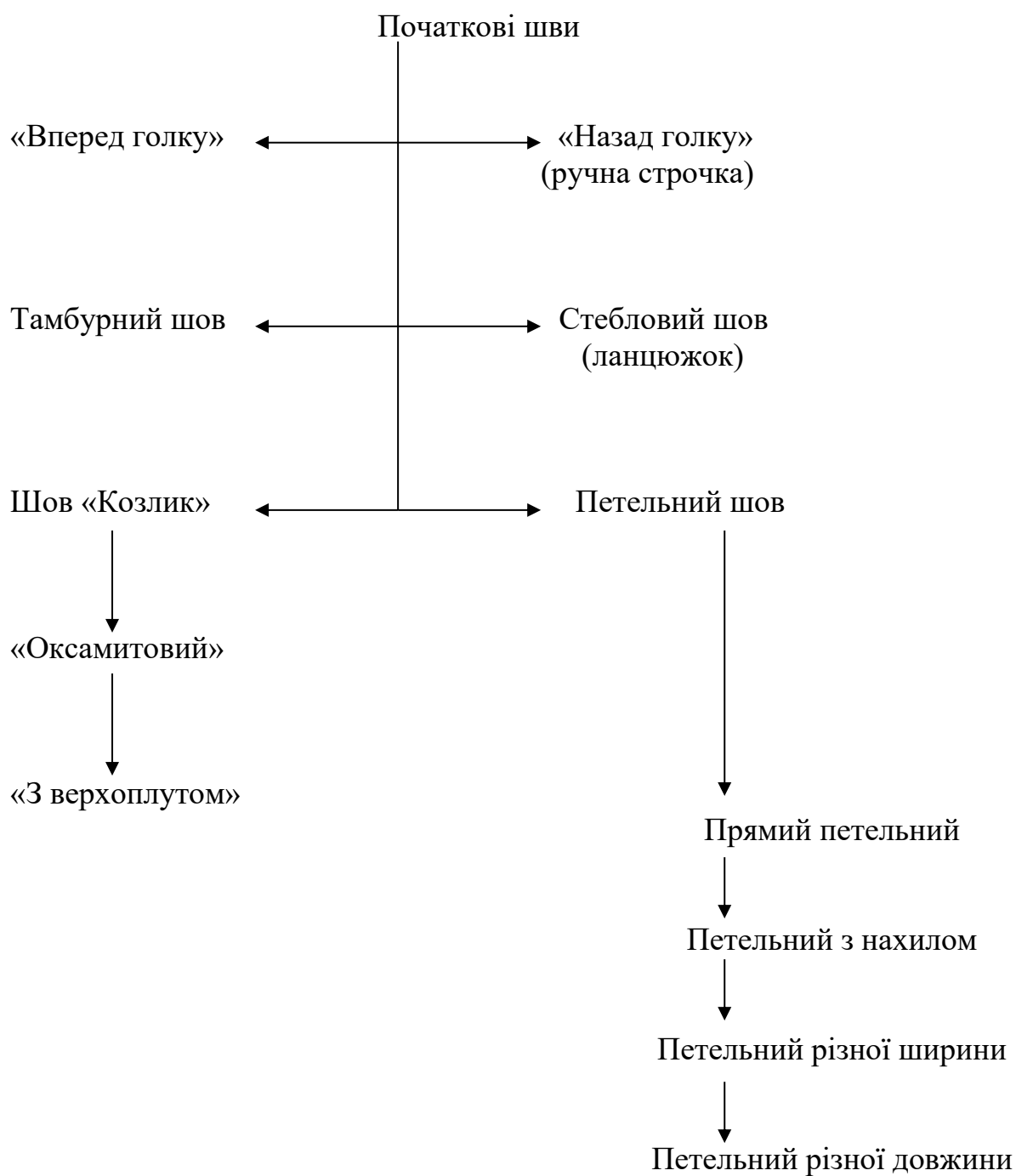
16. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник / С. О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 344 с.
17. Скаткин М. Н. Совершенствование процесса обучения. – М.: Просвещение, 1971. – 256 с.
18. Хворостів, А. С. Декоративно-прикладне мистецтво в школі: посібник для вчителів. - М.: Просвещение, 1981. - 175 с., Іл., 16 л. вкл.
19. Чумакова Н. Б. Исследование как основа обучения // Одаренные дети и современное образование. 2003. №5

ДОДАТКИ

Додаток А

Структура уроку

1. Організаційна частина (приблизно 2-3 хвилини).
Оголошення теми;
Організація робочого місця.
 2. Теоретична частина (в залежності від віку і теми 10-18 хвилин).
Розмова або розповідь по темі (3-7 хвилин);
Аналіз виробу (в залежності від складності 3-5 хвилин);
Показ прийомів роботи, які використовуються для виготовлення виробів (3-5 хвилин, при поясненні нових технологічних прийомів може знадобитися більше часу).
 3. Физкультхвилинка.
 4. Практична частина (23-33 хвилин).
Робота з графічним схемам, зображенням на дошці або розданим на парти (10-15 хвилин).
 5. Физкультхвилинка чи гімнастика для очей.
 6. Практична частина. Продовження (10-15 хвилин).
 7. Заключна частина (6-8 хвилин).
- Підведення підсумків заняття:** обговорення того, що треба було зробити, що встигли, чому встигли менше або більше (2-3 хвилини)
- Оцінювання роботи:** дитині слід спочатку показати позитивні сторони його діяльності, а потім вже вказати на недоліки, підказуючи засоби їх усунення.
- Прибирання робочих місць** (1-2 хвилини).

Види швів. Початкові шви.

Додаток В

Завдання для дітей при вивченні роботи з вишивкою

Із запропонованих малюнків виберіть ті, де використовується тамбурний шов.

1.

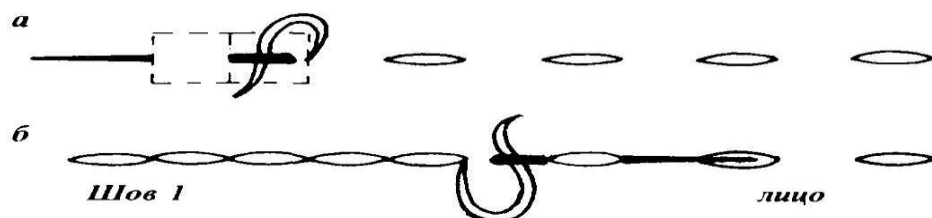
2.

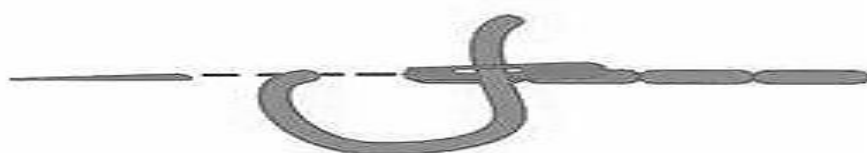
Додаток Г

Різновиди швів:

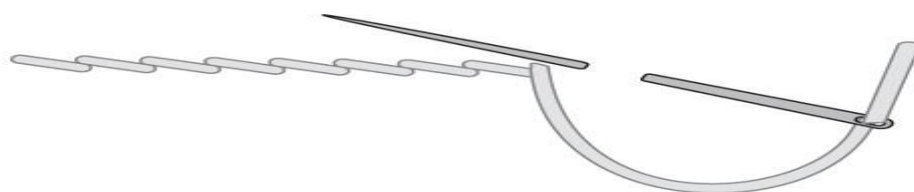
1. Шов «Вперед голка»

2. Шов «Назад голка»

3. Стебловий шов

4. Тамбурний шов

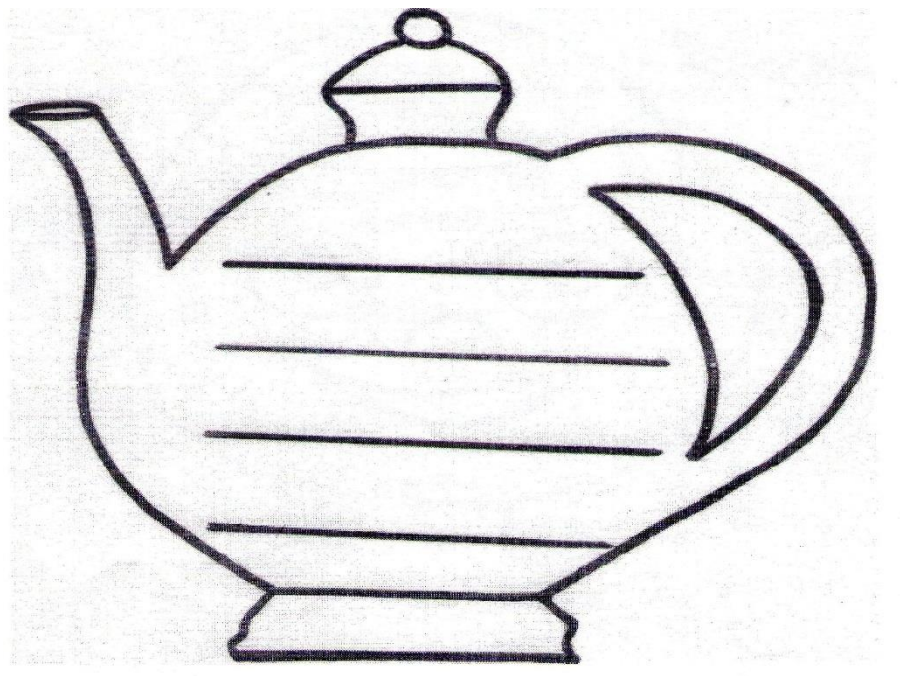

5. Петельний шов

Додаток Д

Запропонуйте оздоблення для глечика, вкажіть, які шви необхідно виконати при вишиванні цієї роботи.

Запропонуйте кольорове рішення для чайника, вкажіть, які шви, на вашу думку, доцільно використовувати при вишиванні цієї роботи.

Шаблони для практичної роботи

